

Procedura postępowania z dzieckiem sprawiającym trudności wychowawcze i przejawiającym agresję obowiązująca w Przedszkolu Samorządowym nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi w Skawinie

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ((Dz. U. z 2021 r. poz. 1915 oraz z 2022 r. poz. 583))

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082)

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359.),

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej(Dz. U. z 2017 r. poz. 356)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1280)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2018 poz. 2140)

§ 1. Przepisy ogólne

Interwencja w sytuacjach zachowań agresywnych i przemocy to kompleksowy system działań zmierzających do zmiany zachowania sprawców i ofiar agresji i przemocy.

Interwencja może być skuteczna tylko wtedy, gdy w przedszkolu zostanie wprowadzony, zaakceptowany i konsekwentnie stosowany przez **nauczycieli, pracowników obsługi i rodziców** jednolity system reagowania na przemoc i agresję.

Należy reagować na każdą sytuację związaną z agresją i przemocą – brakiem reakcji komunikujemy dzieciom, że mają prawo tak się zachowywać. Działania powinny być konsekwentne. Ważne jest, aby wykazywać jednocześnie troskę o dziecko. Nie należy potępiać, ale wskazywać na zachowania, których nie aprobujemy i wyrażać swoją niezgodę na stosowanie agresji i przemocy.

U dzieci uczęszczających do przedszkola można zaobserwować zachowania agresywne o charakterze werbalnym jak i fizycznym.

Wśród przejawów agresji werbalnej wymienia się najczęściej:

- Skarżenie
- Kłamstwo
- Wyśmiewanie
- Przezywanie
- Grożenie
- Wulgaryzmy

Agresja fizyczna przybiera najczęściej formę:

- Bicia i kopania
- Rzucania przedmiotami
- Zabierania innym zabawek, przeszkadzania
- Szarpania, szczypania gryzienia, plucia
- Psucia zabawek
- Niszczenia cudzych rzeczy
- Niszczenia sprzętu przedszkolnego

U dzieci obserwuje się przejawy agresji bezpośredniej, czyli skierowanej bezpośrednio na przedmiot agresji. Dochodzi do wyładowania agresji na przedmiotach (rzucanie, kopanie, niszczenie) oraz na osobach (bicie, gryzienie, plucie, szczypanie, uderzanie w twarz, ciągnięcie za włosy, szarpanie).

Zachowania agresywne przeciwko sobie np. rzucanie ciałem o podłogę lub ścianę, uderzanie głową o twardą powierzchnię, gryzienie rąk, drapanie, wyrywanie włosów.

Każdą sytuację należy wnikliwie rozpatrywać. Doraźne sytuacje wymagają szybkiej i zdecydowanej interwencji wychowawcy. Interwencja wychowawcy powinna zostać odnotowana w dokumentacji przedszkolnej – zgodnie z przyjętymi przez przedszkole procedurami.

§ 2 Reguły postępowania doraźnego wobec przejawów agresji

1. Zarówno każdy nauczyciel, jak i inny pracownik przedszkola zobowiązany jest do przeciwstawiania się przejawom agresji ze strony wychowanków.
2. Działaniom skierowanym na usunięcie bezpośredniego zagrożenia powinna towarzyszyć próba wyciszenia dziecka poprzez rozmowę, odwrócenie jego uwagi itp.
3. Podejmując interwencję wobec agresywnego dziecka, należy dążyć do zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim wychowankom, a także sobie.
4. Zapewnienie bezpieczeństwa pozostałym dzieciom poprzez odizolowanie agresywnego dziecka. Jeśli istnieje taka konieczność nauczyciel wyprowadza agresywne dziecko z sali lub ogrodu, jednocześnie zapewnia pozostałym dzieciom opiekę dając im poczucie.
5. Reakcja wobec przejawów agresji powinna być adekwatna do skali zagrożenia spowodowanego agresją, jak również do okoliczności zdarzenia, wieku i stopnia rozwoju sprawcy.
6. Podejmując interwencję wobec agresywnego dziecka, należy powstrzymać się od przejawiania w stosunku do niego agresji fizycznej i słownej (nie należy: obrażać dziecka, zawstydząć go ani oceniać; ocenie podlega zachowanie, a nie osoba).
7. Reakcja powinna być stanowcza, a przekaz słowny prosty i jasny.

8. Użycie siły fizycznej jako środka przymusu jest ostatecznością w przypadku konieczności powstrzymania dziecka przed zadaniem ciosu innej osobie, w celu rozdzielenia bijących się dzieci czy pozbawienia dziecka niebezpiecznego przedmiotu, jeśli odmawia ono jego dobrowolnego oddania.
9. Wychowankowie, przeciwko którym skierowana była agresja, powinni zostać otoczeni opieką, a w razie doznania przez nich krzywdy powinna im zostać udzielona pomoc.
10. Osoba podejmująca interwencję, niebędąca wychowawcą grupy, do której uczęszcza agresywny wychowanek, informuje o zdarzeniu wychowawcę.
11. Wychowawca- psycholog przeprowadza rozmowę z dzieckiem agresywnym w celu wyjaśnienia powodów niewłaściwego zachowania oraz z grupą dzieci o zaistniałej sytuacji. Stosowny zapis w dzienniku.
12. Po wystąpieniu agresywnego zachowania dziecka powinna zostać sporządzona notatka służbowa. Należy poinformować rodziców o zaistniałej sytuacji bezpośrednio lub poprzez zalecane w przedszkolu formy kontaktu z rodzicami. Gdy zachowanie zagrażało zdrowiu i bezpieczeństwu nauczyciel zobowiązany jest poinformować o tym fakcie dyrektora.

§ 2 Zasady postępowania w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia wynikających z trudnych zachowań dziecka:

1. Celem działań doraźnych zawartych w procedurze jest przywrócenie stanu bezpieczeństwa dla wszystkich uczestników zdarzenia. Działania są prowadzone do momentu, aż minie stan bezpośredniego zagrożenia zdrowia/życia.
2. Przeciwdziałamy agresji, zachowując bezpieczny dystans od dziecka agresywnego, stosując komunikat werbalny. Jeśli to nie wystarcza przytrzymujemy dziecko (o zamiarze zastosowania przymusu należy dziecko uprzedzić) lub izolujemy go zapewniając bezpieczne warunki dla niego i innych;
3. Wzywamy drugą osobę (pomoc nauczyciela, woźną oddziału lub innego nauczyciela) w celu zapewnienia bezpieczeństwa pozostałym wychowankom;
4. Jeżeli któreś dziecko jest poszkodowane udzielamy mu koniecznej pomocy.
5. Dziecko agresywne powinno być odizolowane lub zabrane do odosobnionego pomieszczenia przez nauczyciela udzielającego pomocy. W przypadku braku takiej możliwości należy pozostałym uczniom zapewnić bezpieczeństwo przez wyprowadzenie ich innej sali.
6. O zdarzeniu niezwłocznie powiadamy Dyрекcję i rodziców ucznia.
7. Sporządzamy notatkę służbową, w której wymienione są osoby biorące udział w zdarzeniu, jego czas i przebieg;
8. Rodzic/opiekun prawny podpisuje zgodę na przytrzymanie dziecka w sytuacjach, kiedy jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu i/lub zdrowiu jego i innych osób pozostających w bezpośrednim otoczeniu. (Załącznik nr 1)
9. Brak takiej zgody jest podstawą do wezwania pogotowia ratunkowego.
10. Każdorazowo gdy nie możemy opanować sytuacji za pomocą środków własnych wzywamy służby ratownictwa medycznego.

§ 4 Reguły postępowania systemowego wobec dziecka sprawiającego trudności wychowawcze i przejawiającego agresję

1. W przypadku powtarzających się przejawów agresji i innych zachowań trudnych wychowawca dziecka lub psycholog podejmuje działania w celu organizacji dla niego oraz ewentualnie także dla jego rodziców form pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z obowiązującymi w przedszkolu przepisami w tym zakresie.
2. Gdy zachowania agresywne się powtarzają powołany zostaje zespół interwencyjny w składzie: dyrekcja, nauczyciele, psycholog, aby opracować strategię przeciwdziałania sytuacjom trudnym.
3. Zespół określa przyczynę zachowań agresywnych i opracowuje zasady postępowania w stosunku do agresywnego dziecka. Prowadzi obserwację zachowania dziecka np. poprzez tabelę zachowań trudnych
4. Zespół informuje rodziców o dotychczas podjętych działaniach ukierunkowanych na korekcję niepożądanych zachowań dziecka oraz o zaplanowanych działaniach wychowawczych. Działania te zespół interwencji dokumentuje notatką służbową/notatką w arkuszu obserwacji dziecka.
5. Rodzice zobowiązani są do współpracy w realizacji zaplanowanych działań.
6. Psycholog każdorazowo interweniuje w przypadku trudnych zachowań dziecka udziela wsparcia dziecku, grupie i wychowawcom.
7. Zespół interwencyjny przedstawia na radzie pedagogicznej podjęte działania wobec trudnych zachowań dziecka.
8. W razie niemożliwości przezwyciężenia trudności wychowawczych, wynikającej z braku współpracy ze strony rodziców dziecka lub z innych zaniedbań obowiązków rodzicielskich, rada pedagogiczna rozważa poinformowanie o sytuacji sądu rodzinnego.

§ 5 Postanowienia końcowe

1. W przypadku zauważenia niestosownego traktowania dziecka, każda osoba, która zauważy ten fakt powinna:
 - a. W pierwszej kolejności powiadomić o tym fakcie dyrektora przedszkola w formie ustnej bądź pisemnej do rozpatrzenia bądź przekazania sprawy do odpowiednich organów w celu dalszego wyjaśnienia.
 - b. Zwrócić uwagę danej osobie, która dopuszcza się niestosownego traktowania dziecka.
 - c. Udokumentować swoje spostrzeżenia w notatkach służbowych, zeszytce obserwacji dziecka i zeszytce kontaktów z rodzicami, z podaniem daty, miejsca i świadków (jeśli byli obecni) oraz podpisów.
2. Procedura wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik nr 1

.....
Imię i nazwisko rodzica/ opiekuna prawnego

.....
adres zamieszkania

Zgoda

Wyrażam zgodę na przytrzymanie mojego syna/ córki
w sytuacjach kiedy jego/ jej zachowanie zagraża bezpieczeństwu i/lub zdrowiu jego /jej lub
innych dzieci/ osób dorosłych.

Data i podpis rodzica/opiekuna prawnego